

Indikatorer for hvor levende et sogn er

(Oversættelse og lettere tilpasset udgave af indikatorer udarbejdet af Rockford Bispedømme, USA, oprindeligt udgivet april 1997)

En væsentlig del af sognekonsultations processen er at bede de troende om at vurdere sognets liv og sjælesorg. Med henblik på at vejlede Sognekonsultations Komitéen og sognets menighedsråd i evalueringsprocessen, har Bispedømmets Styrelseskomité udstedt de følgende "Indikatorer for et levende sogn". Disse indikatorer stræber mod at afspejle en model for et sogneliv, der er trofast over for såvel karakteren af det kristne fællesskab, der er præsenteret i Det nye Testamente, som de særlige behov, som vores Kirke har i dag, og som er formuleret i dokumenterne fra Andet Vatikanerkoncil.

Disse indikatorer skal betragtes som retningslinier, der kan hjælpe et sogn med en selvevaluering. De er fremlagt for at tjene som udgangspunkt for et sogns bestræbelser på at se og anerkende sine styrker og på at finde ud af på hvilke områder, der er behov, som fortjener yderligere opmærksomhed. Disse indikatorer har ikke til formål at dømme enkeltpersoners evner eller at kritisere nogle grupper. De er heller ikke fremsat som rigide standarder, der skal anvendes uden behørig hensyntagen til de mange variabler, der er afgørende for hvert enkelt sogns unikke identitet.

Det "Ideelle" Kristne Fællesskab

Ved fastlæggelsen af de grundlæggende forventninger til et sogneliv (her kategoriseret under nøgleemnerne, gudsdyrkelse, fællesskab, tjeneste og katekese) og de senere tegn på dets livskraft, er de nedenfor anførte indikatorer udtryk for en forståelse af det ideelle kristne fællesskab, som dette oprindeligt blev præsenteret for os i *Apostlenes Gerninger*:

"De holdt fast ved apostlenes lære og fællesskabet, ved brødets brydelse og ved bønnerne. Hver og én blev grebet af frygt, og der skete mange undere og tegn ved apostlene. Men alle de troende var sammen, og de var fælles om alt. De solgte deres ejendom og ejendele og delte det ud til alle efter enhvers behov." Ap.G. 2, 42-45.

Dette billede af Kirken er suppleret af Det Andet Vatikanerkoncil's formaning om at være lydhør over for de altid-nærværende "tidernes tegn":

" Det hellige Koncil har sat sig som mål at give det kristne liv blandt de troende mere og mere vækst, at tilpasse de institutioner, der er underkastet forandringens lov, bedre til vor tids behov, at fremme alt det, der kan bidrage til alle kristustroendes enhed og at styrke alt, som hjælper til at kalde alle ind i Kirkens skød." Konstitution om den hellige Liturgi # 14

Et sognetrofællesskab vil altid være så meget mere end, hvad der er listet nedenfor. Disse indikatorer tjener derfor alene som en *fælles referenceramme*, der tillader analyse, planlægning og kreativ fornyelse at tage sin begyndelse.

I. Gudsdyrkelse / Liturgi

"Da de havde bedt, rystedes det sted, hvor de var forsamlet, og de blev alle fyldt af Helligånden, og de forkyndte Guds ord med frimodighed," Ap.G. 4, 31.

" Kirken har som Moder det store ønske, at alle troende føres frem til den fulde, bevidste og aktive deltagelse i fejringen af liturgien, som selve liturgiens væsen lægger op til og som de - "en udvalgt slægt, et kongeligt præsteskab, et helligt folk, et ejendomsfolk" (1.Pet. 2,9; jf. 2,4-5) - i kraft af dåben har ret og pligt til.

Det er hele folkets fulde og aktive deltagelse, der skal lægges den allerstørste vægt på ved liturgiernes fornyelse og fremme: fra denne første og nødvendige kilde skal de troende jo øse den rette kristne ånd. Og sjælesørgerne må i hele deres pastorale arbejde flittigt arbejde hen imod den ved den fornødne undervisning.

Men man skal ikke gøre sig noget håb om at opnå dette, medmindre sjælesørgerne i første omgang præges til bunds af liturgiernes ånd og kraft og sættes i stand til at undervise i den. Derfor er det meget nødvendigt, at der sørges for gejstlighedens liturgiske uddannelse. Af denne grund har det hellige Koncil besluttet sig til følgende bestemmelser." Konstitution om den hellige Liturgi # 14

Fejring af Liturgien

Nogle karakteristika for en god liturgi er, at:

- Eukaristiske liturgier er fejret på en from og ærbødig måde
- liturgien er fejret med musik, kompetent ledet sang, der inviterer til forsamlingens deltagelse
- prædikener er instruktive, udfordrende, velforberedte og hjælper sognemedlemmer til at anvende og forstå Skrifterne og kirkens lære i forhold til egne livserfaringer
- de fysiske rammer (siddepladserne, kunst, lyd, lys, etc.) bidrager til bøn og er i stand til at indpasse kirkens riter
- forsamlingen er opmuntret til at deltage i sungne, talte og tavse svar
- messtjenerne (lektorer, eukaristiske tjener, kantorer, kirketjener, musikere, etc.) er en regelmæssig

del af liturgierne og er passende trænet til at varetage deres tjenester

- et liturgiudvalg mødes regelmæssigt for at planlægge liturgierne

Fejring af Sakramenterne

Dimensioner af et levende sakramentalt liv omfatter blandt andet, at:

- Der dagligt er mulighed for at deltage i den Hellige Oftring af Messen og at modtage den Hellige Kommunion
- der er passende og regelmæssige muligheder for Forsoningens Sakramente (individuel absolution i både fælles og individuelle rammer) og de Syges Salvelse (fælles og individuelt)
- der er tilstrækkelig forberedelse til ægteskabets sakramente i samarbejde med de programmer, der tilbydes gennem Bispedømmet
- der er god forberedelse til modtagelsen af Sakramenterne. Forberedelsen inkluderer familiernes deltagelse
- forskellige former for opbyggelig bøn tilbydes og opmuntres til (f.eks. Rosenkrans, Eukaristisk tilbedelse, Benediktion, Korsvejsandagt)
- der eksisterer en besøgstjeneste for dem, der er bundet til hjemmet og syge, drager omsorg for de, der sørger, og assisterer i begravelse med medlidenhed og forståelse
- VIK (De Voksnes Indføring i Kristendommen) bliver implementeret og er en del af sognets liturgiske liv

Programmer til åndelig vækst

Nogle måder at opmuntre til åndelig vækst på er:

- retræter/fornylsesprogrammer som nærer personlig åndelig opbyggelse er gjort tilgængelige og der opmuntres til deltagelse heri
- der forklares om og opmuntres til dannelsen af bedegrupper og små bibelstudiegrupper
- Bispedømmets programmer for åndelig udvikling bliver brugt

II Fællesskab / Menighed

"I er Kristi legeme og hver især hans lemmer." 1. Kor. 12,27

"Dette messianske folk er ... alligevel den sikreste kim til enhed, håb og frelse for hele menneskeslægten. Kristus indstiftede dette folk som livets, kærlighedens og sandhedens fællesskab, og Han bruger det også som redskab til alles frelse og sender det ud i hele verden

som verdens lys og jordens salt" Dogmatisk Konstitution om Kirken, #9

"Sognet giver et meget tydeligt eksempel på det fælles apostolat. Der finder man alle mulige menneskelige forskelligheder, som dog forenes til ét og føjer sig ind i Kirkens helhed." Dekretet om Lægfolkets Apostolat, #10

Gæstfrihed

Nogle illustrationer på et sogns gæstfrihed kan være:

- kristent familielivs integritet er fremmet og respekteret i enhver sogneaktivitet
- alle sognemedlemmer er hilst på med gæstfrihed, når de ankommer til den ugentlige gudstjeneste
- et organiseret velkomstprogram eksisterer for nye sognemedlemmer
- de ældre indbydes til at deltage i sognelivet
- fysisk handicappede sognemedlemmer inkluderes i alle aktiviteter og har adgang til alle faciliteter
- man får unge og unge voksne til at føle sig som en del af sognelivet

Den økonomiske forvaltning

Nogle kendetegn for økonomisk forvaltning af et sogn er:

- sognet har et udvalg, der promoverer løbende undervisningsaktiviteter, der instruerer sognemedlemmer i, hvorledes de kan dele deres talenter som en troshandling og som en måde at møde de pastorale behov i sognet og i lokalsamfundet på
- sognet udfører en årlig fundraising og rekruttering af frivillige medarbejdere
- sognet opmuntrer og opfordrer til en pastoralteologi, som understreger, at kirken er folkets kirke
- sognet har udarbejdet et budget og svarer sine almindelige udgifter i tide, herunder støtte til præsten, til liturgisk gudsdyrkelse og hjælp til de fattige
- sognet deltager i særkollekter (nationalt, internationalt, mission) på et niveau, der står i et rimeligt forhold til dets størrelse
- sognet lever op til sine økonomiske forpligtelser over for Bispedømmet
- sognet holder sit inventar og sine faciliteter i en god tilstand
- sognefaciliteterne er tilstrækkelige til at dække medlemmernes og programmernes aktuelle og fremtidige behov
- sognet arbejder på at komme gæld til livs og betaler renter af gæld i tide
- sognemedarbejderlønninger er rimelige
- Sognet promoverer sognemedlemmernes bevidsthed om at donere gaver og skrive testamente til fordel for kirken

Evangelisering

Nogle aspekter af et evangeliserende sogn er:

- sognet opmuntrer alle fællesskabets medlemmer til løbende åndelig omvendelse
- sognet støtter den universelle kirkes missionsaktiviteter, gennem for eksempel Missio Kollekten
- de enkelte sognemedlemmer føler, at de har frihed til at invitere andre til at deltage i trosfællesskabet
- sognet rækker på en eller anden måde ud til de ikke-kirkelige, fremmedgjorte, ikke-praktiserende og perifere katolikker

Lederskab

Nogle karakteristika for lederskab er:

- sognelederskab identificerer og opmuntrer talenter og interesser blandt de, der er i fællesskabet
- sognelederskabet forsøger at få en vid forskellighed af mennesker involveret i de forskellige aktiviteter og tjenester
- sognelederskabet er i stand til at identificere de skiftende behov blandt menighedens medlemmer
- sognet har tilstrækkeligt kvalificeret personale og programledere
- sognet har et aktivt menighedsråd, der mådes regelmæssigt
- hvis sognets størrelse fordrer det, har sognet et aktivt økonomisk udvalg, der mødes regelmæssigt og rådgiver menighedsrådet
- sognet tilvejebringer og opfordrer menighedsrådsmedlemmer og andre medarbejdere til deltagelse i programmer for kompetenceudvikling og åndelig udvikling

III. Tjeneste / At hjælpe andre mennesker

"Når nu jeg, jeres Herre og Mester, har vasket jeres fødder, så skylder I også at vaske hinandens fødder. Jeg har givet jer et forbillede, for at I skal gøre, ligesom jeg har gjort mod jer." Joh. 13,14-15

" Kristne [kan] derfor ikke nære noget stærkere ønske end at tjene den moderne verdens mennesker endnu mere helhjertet og effektivt. ... Det er nemlig Faderens vilje, at vi i alle mennesker genkender Kristus, vor broder, og elsker ham effektivt både i ord og handling, for derved at aflægge vidnesbyrd om Sandheden og delagtiggøre andre i mysteriet om den himmelske Faders kærlighed." Den Pastorale Konstitution om Kirken i Den Moderne Verden, #93

Inden for sognet

Nogle kendetegn på tjeneste inden for sognet er:

- sognemedlemmer instrueres i det ansvar som de som døbte har for at tjene i Jesu navn
- gennem prædikener og forskellige undervisningsaktiviteter gøres sognemedlemmer gjort bekendt med den katolske tros sociallære
- sognet holder kontakt med de, der ikke kan komme ud og med de syge, herunder specielt ved at bringe eukaristien til dem
- mindre bemidlede sognemedlemmer kan få hjælp i forhold til deres materielle behov

Lokalsamfundet

Nogle måder hvorpå sognet kan tjene lokalsamfundet er:

- sognet åbner dørene for lokale velgørhedsaktiviteter som for eksempel kampagner for donering af blod, mad og tøj; for forskellige støttegrupper som AA og grupper for efterladte; og for spejdere
- menighedsgrupper rækker ud til lokale institutioner: plejehjem, hospitaler, fængsler, etc.
- menighedens medlemmer indbydes til at deltage i lokale suppekøkkener og andre opsøgende programmer i lokalsamfundet
- sognet bidrager med en del af søndagskollekten til bispedømmets sociale aktiviteter og til agtværdige lokale og regionale programmer for de trængende

Udover lokalsamfundet

Nogle måder hvorpå sognet kan tjene de trængende i hele verden på er:

- menighedsmedlemmer opmuntres til at reagere generøst på bispedømmets appeller om international hjælp til de fattige og trængende
- menighedens medlemmer er opmuntret til at sætte sig ind i Kirkens lære om abort og til at beskytte ethvert menneskes ret til liv
- menighedens medlemmer er infomeret om Kirkens missionsvirksomhed og opmuntret til at støtte den med bøn og penge

IV Katekese / Den religiøse opdragelse og udvikling

"Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befalet jer." Matth. 28, 19-20

"Meget tidligt brugtes betegnelsen katekese om Kirkens samlede bestræbelser på at gøre mennesker til Jesu disciple, på at hjælpe dem til at tro, at Jesus er Guds Søn, for at de ved troen måtte have livet i Hans navn, og på at opdrage og undervise dem i dette liv og således bygge Kristi Legeme op." Den Katolske Kirkes Katekismus, # 4 og Catechesi tradendae # 1,2

“Før [man] kan deltage i liturgien, må [man] nødvendigvis kaldes til tro og omvendelse” Konstitution for Den Hellige Liturgi, # 9

Sogneuddannelsesprogrammer

Anliggender, der har relevans for ethvert program for den religiøse opdragelse og udvikling, er:

- Programmer vedrørende den religiøse opdragelse og udvikling hjælper forældre til at forstå deres primære rolle i forhold til deres børns åndelige udvikling
- sognet ser efter muligheder for at lære de troende om respekt for livet emner og støtter For-Livet programmer og aktiviteter
- programmer for religiøs opdragelse og udvikling nærer i sig selv en bevidsthed om religiøse kald

Religionsundervisning

Nogle karakteristika for et effektivt religionsundervisningsprogram er:

- sognet tilbyder hele programmer for den religiøse opdragelse og udvikling af voksne, unge og børn
- sognet afsætter tilstrækkelige økonomiske midler, medarbejdere og fysisk plads til at en effektiv katekese kan finde sted
- sognet har en kvalificeret koordinator/leder af religionsundervisningen
- sognet opmuntrer til og tilbyder tilstrækkelige muligheder for uddannelse og træning af sine kateketer

Katolske skoler (hvor relevant)

Nogle indikatorer for en levende katolsk skole er:

- sognet står for den katolske grundundervisning
- sognet støtter studenter med henblik på at de opnår en katolsk studentereksamen fra en katolsk skole
- sognet ansætter en kvalificeret skole leder der opmuntrer og overvåger den katolske identitet
- sognet opmuntrer til og giver mulighed for træning og uddannelse af lærerne

Voksenundervisning

Nogle dimensioner af programmer for voksnes religiøse opdragelse og åndelige fordybelse er:

- sognet tilbyder forskellige muligheder for voksen katekese (f.eks. bibelstudier, talere, diskussioner, etc.)
- sognet støtter sine ansatte og frivillige med regelmæssige og løbende interne videreuddannelsesprogrammer
- sognet tilvejebringer trykte, audio og/eller video materialer med henblik på den fortsatte teologiske undervisning

- sognet tilvejebringer lejlighedsvis undervisningsprogrammer, der adresserer særlige behov og spørgsmål, såsom enligt forældreskab, skilsmisser, omsorg for de ældre eller de handicappede, kommunikationsfærdigheder, etc.

VIK

Nogle vigtige aspekter af voksenindføringsprocessen er:

- sognet implementer VIK processen, både liturgisk og kateketisk
- sognet støtter træning og løbende uddannelse af de lægpersoner, der tjener som kateketer og støttepersoner for VIK

Ungdomsarbejde

Nogle kendetegn ved et sogns arbejde for de unge er:

- sognet opmuntrer og tilvejebringer de unge med muligheder for at engagere sig i aktiviteter, der fremmer deres trosliv
- sognet har (eller deler med andre) en kvalificeret ungdomsarbejdekoordinator
- sognet har et aktivt program for ungdomsarbejde blandt unge og unge voksne
- sognet opmuntrer til træning og løbende uddannelse af lægfolk, der er ansvarlige som ledere i ungdomsarbejdet

Økumeni

Nogle måder at opmuntre til en økumenisk ånd i sognet på er:

- sognet engagerer sig dels i undervisning omkring kristen enhed, dels i økumeniske aktiviteter
- sognet fostrer forståelse mellem forskellige tro ved at lede og deltage i økumeniske gudstjenester
- sognets ledelse opmuntrer til interreligiøs dialog og deltager, når det er muligt, i økumeniske gudstjenester